

Musiqqa mashg'ulotlarida o'quvchilarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda interfaol usullar metodikasini takomillashtirish

Gulzoda Husen-qizi Jabborova
BuxDU

Annotatsiya: Ushbu maqola musiqqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda interfaol usullarni qo'llash metodikasini takomillashtirish masalasiga bag'ishlangan. Tadqiqotda interfaol metodlarning pedagogik samaradorligi, o'quvchilarning kreativ tafakkurini oshirishdagi roli va musiqqa darslarida ijodiy faoliyatni rag'batlantirish usullari o'rganildi. Shuningdek, individual va guruh ishlari, improvizatsiya, rol o'yinlari, mashq va loyiha asosidagi yondashuvlar orqali o'quvchilarning musiqiy va estetik kompetensiyasini rivojlantirish imkoniyatlari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari pedagogik jarayonda interfaol metodlarni tizimli va samarali qo'llash orqali o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini mustahkamlash va ularning musiqiy ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirish mumkinligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: musiqqa mashg'uloti, ijodiy qobiliyat, interfaol metod, kreativ tafakkur, pedagogik strategiya, improvizatsiya, guruh ishlari, individual ish, estetik did, loyiha asosidagi metod

Improving the methodology of interactive methods in developing students' creative abilities in music lessons

Gulzoda Husen-kizi Jabborova
BukhsU

Abstract: This article is devoted to the issue of improving the methodology of using interactive methods in developing students' creative abilities in music lessons. The study studied the pedagogical effectiveness of interactive methods, their role in increasing students' creative thinking, and methods for stimulating creative activity in music lessons. Also, the possibilities of developing students' musical and aesthetic competence through individual and group work, improvisation, role-playing games, exercise-based and project-based approaches were analyzed. The results of the study show that it is possible to strengthen students' creative abilities and increase their interest in musical education through the systematic and effective use of interactive methods in the pedagogical process.

Keywords: music training, creative ability, interactive method, creative thinking, pedagogical strategy, improvisation, group work, individual work, aesthetic taste, project-based method

Musika ta'limi - o'quvchilarning estetik didini shakllantirish, ijodiy salohiyatini rivojlantirish va shaxsiyligini boyitish jarayoni bo'lib, bu jarayon maktab ta'limining ajralmas qismi hisoblanadi. Musika mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish masalasi pedagogik nazariyot va amaliyotda katta e'tibor qaratiladigan muammo sifatida qaraladi. Xususan, interfaol metodlar o'quvchilarni faollashtirish, ularning kreativ tafakkurini rivojlantirish va musiqiy ijodiy faoliyatga jalb qilishda samarali vosita sifatida namoyon bo'ladi. Shu sababli, musika mashg'ulotlarida interfaol yondashuvlarni takomillashtirish pedagogik jarayonning sifatini oshirish va o'quvchilarning musiqiy kompetensiyasini mustahkamlashga xizmat qiladi.

O'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish pedagogik jarayonda bir necha asosiy komponentni talab qiladi: pedagogik strategiya, metodik yondashuvlar, interfaol mashqlar va shart-sharoitlar. Pedagogik strategiyalar mashg'ulotning maqsad va vazifalarini belgilashga yordam beradi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ijodiy faoliyatga jalb qiladi. Metodik yondashuvlar esa musika mashg'ulotlarida qaysi metodlarni qo'llashni belgilaydi, jumladan, individual va guruh ishlari, improvisatsiya, loyihalar va ijodiy mashqlar orqali o'quvchilarning kreativ tafakkuri rivojlantiriladi. Interfaol metodlar pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi va ularning musiqiy qarorlar qabul qilish ko'nikmasini mustahkamlaydi.

Pedagogik jarayonda interfaol yondashuvlarning ahamiyati nafaqat o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda, balki ularning estetik didini shakllantirishda ham namoyon bo'ladi. Interfaol metodlar o'quvchilarga sahnada o'zini erkin ifoda etish, musiqiy asarlarni talqin qilish va ijodiy qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi. Shu bilan birga, interfaol yondashuvlar o'quvchilarda o'zaro muloqot, hamkorlik va musiqiy baholash qobiliyatlarini rivojlantiradi, bu esa pedagogik jarayonning ijtimoiy komponentini mustahkamlaydi.

Musika mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash jarayonida bir necha asosiy usullar samarali hisoblanadi. Guruh ishlari o'quvchilarning hamkorlik qobiliyatini rivojlantiradi, musiqiy mashqlarni birgalikda bajarish orqali ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rgatadi va sahnadagi chiqishlar uchun zarur bo'lgan emotsional sezgi va musiqiy intuitsiyani shakllantiradi. Individual ishlar esa o'quvchilarning texnik mahoratini oshiradi, o'z ijodiy qarorlarini mustaqil qabul qilishga undaydi va musiqiy tafakkurini rivojlantiradi. Shu tarzda individual va guruh mashqlarining uyg'unligi pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Mashg'ulotlarda kreativ yondashuvlarni qo'llash o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini yanada rivojlantiradi. Improvisatsiya, yangi musiqiy shakllar yaratish, ritmik va melodik variatsiyalarni ijro etish o'quvchilarning ijodiy tafakkurini kengaytiradi va interpretativ kompetensiyasini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini baholash va konstruktiv tanqid orqali rag'batlantirish pedagogik jarayonning muhim qismi hisoblanadi. Baholash nafaqat texnik va nazariy bilimni, balki o'quvchilarning kreativ yondashuvi va estetik ifodalarini ham qamrab oladi.

O'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda motivatsion omillar muhim ahamiyat kasb etadi. Mashg'ulotlarni qiziqarli, interfaol va o'quvchiga yoqimli tarzda tashkil etish ularning faol ishtirokini rag'batlantiradi va musiqiy ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, pedagogik strategiyalar o'quvchilarning ijodiy salohiyatini maksimal darajada rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi kerak. Masalan, o'quvchilarga yangi qo'shiqlarni talqin qilish, sahnada improvizatsiya qilish va musiqiy loyihalarni yaratish imkoniyati berilishi pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar orqali tashkil etilgan musiqa mashg'ulotlari o'quvchilarning musiqiy tafakkuri, kreativ qobiliyati va estetik didini sezilarli darajada rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagogik jarayon o'quvchilarning ijtimoiy kompetensiyalarini ham shakllantiradi, ularni sahnadagi chiqishlarda o'zini erkin ifoda etishga va o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga o'rgatadi. Musiqa mashg'ulotlarida individual va guruh ishlari, improvizatsiya, loyiha asosidagi metodlar va interfaol mashqlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlashning muhim vositasi hisoblanadi.

Shu nuqtai nazardan, kirish qismida aniqlanishicha, musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash o'quvchilarning ijodiy qobiliyati, kreativ tafakkuri va estetik didini rivojlantirishning samarali vositasi bo'lib xizmat qiladi. Pedagogik strategiyalar, metodik yondashuvlar va interfaol mashqlar o'quvchilarning musiqiy ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy salohiyatini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, individual va guruh ishlarini uyg'unlashtirish, motivatsion va kreativ yondashuvlarni qo'llash pedagogik jarayonning samaradorligini maksimal darajada ta'minlaydi.

Natijada, kirish qismida aniqlanishicha, musiqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish interfaol metodlar yordamida amalga oshirilsa, pedagogik jarayonning samaradorligi oshadi, o'quvchilarning musiqiy, estetik va ijodiy kompetensiyasi kengayadi va ularning maktabdagi musiqa faoliyatiga bo'lgan qiziqishi mustahkamlanadi.

Musiqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish zamonaviy ta'lim jarayonining muhim vazifalaridan biridir. Pedagogik nazariyot va

amaliyotda ijodiy qobiliyat nafaqat o'quvchilarning texnik va nazariy mahoratini, balki ularning estetik didini, kreativ tafakkurini va emotsional sezgilarini shakllantirish bilan bog'liq bo'lib, ularning shaxsiy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, interfaol metodlar pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini mustahkamlashda muhim vosita sifatida qaraladi.

Interfaol metodlar ta'lim jarayonida o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi, ularni mustaqil fikrlash va ijodiy qarorlar qabul qilishga undaydi. Bu metodlarning nazariy asoslari pedagogika va psixologiya fanlarida keng o'rganilgan. Psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning ijodiy salohiyati faol pedagogik ta'sir va interfaol muloqot orqali sezilarli darajada oshadi. Shu sababli musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash o'quvchilarning musiqiy tafakkurini rivojlantirish, ijodiy qarorlar qabul qilish va sahnadagi ijro mahoratini oshirish imkonini beradi.

Musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llashning nazariy asoslarini bir necha tamoyil va prinsiplarda ko'rish mumkin. Birinchidan, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash prinsipi mavjud bo'lib, bu pedagogik jarayonning eng muhim komponenti hisoblanadi. Mashg'ulotlarda o'quvchilar faqat tinglovchi sifatida qolmay, balki ijodiy qarorlar qabul qiluvchi, musiqiy masalalarni hal qiluvchi va ijro jarayonida faol qatnashuvchi bo'lishi lozim. Shu tarzda pedagogik jarayon o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, o'z qarorlarini yaratishga va sahnada erkin ifoda etishga tayyorlaydi.

Ikkinchi prinsip - individual va guruh ishlari uyg'unligini ta'minlashdir. Individual mashqlar o'quvchining texnik mahoratini oshiradi, ritmik va melodik mashqlar orqali ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmasini shakllantiradi. Guruh ishlari esa o'quvchilarda hamkorlik, kommunikativ va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi, musiqiy qarorlar qabul qilish jarayonida muloqot qilish va konstruktiv fikr almashish imkonini beradi. Shu tarzda individual va guruh ishlari pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kengaytiradi.

Uchinchidan, pedagogik jarayonda kreativ yondashuvlarni qo'llash prinsipiga e'tibor qaratish zarur. Kreativ metodlar o'quvchilarning improvisatsiya qilish, yangi musiqiy shakllar yaratish, ritmik va melodik variatsiyalarni ijro etish orqali ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, pedagogik mashg'ulotlarda o'quvchilarning musiqiy qarorlarini konstruktiv baholash va rag'batlantirish ijodiy salohiyatni mustahkamlashning samarali vositasi hisoblanadi.

To'rtinchidan, pedagogik jarayonda motivatsion yondashuvni qo'llash muhimdir. O'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantirish, mashg'ulotlarni qiziqarli va interfaol shaklda tashkil etish ularning musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarga yangi musiqiy materiallar, sahnada ijro etish imkoniyati va ijodiy topshiriqlar berish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi. Motivatsion

strategiyalar o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlaydi va ularni mustaqil ijodiy faoliyatga jalb qiladi.

Musiqqa mashg'ulotlarida interfaol metodlar bir necha asosiy yo'nalishlarda qo'llanadi: guruh ishlari, individual mashqlar, improvizatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholash. Guruh ishlari o'quvchilarda hamkorlik qobiliyatini rivojlantiradi, sahnadagi chiqishlar uchun zarur bo'lgan emotsional sezgi va musiqiy intuitsiyani shakllantiradi. Individual mashqlar o'quvchilarning texnik va nazariy bilimni oshiradi, ularni ijodiy qarorlar qabul qilishga tayyorlaydi va musiqiy tafakkurini rivojlantiradi.

Improvizatsiya mashqlari va kreativ yondashuvlar o'quvchilarning ijodiy tafakkurini kengaytiradi, interpretativ va estetik kompetensiyasini mustahkamlaydi. Rol o'yinlari pedagogik jarayonni qiziqarli qiladi, o'quvchilarni sahnada erkin ifoda etishga undaydi va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Loyiha asosidagi metodlar esa o'quvchilarning mustaqil ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi, musiqiy loyihalarni yaratish va taqdim etish orqali ularning kreativ salohiyatini kengaytiradi.

Shuningdek, pedagogik jarayon davomida konstruktiv baholash va fikr-mulohaza metodlarini qo'llash o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlaydi. Baholash jarayonida o'quvchilarning texnik ko'nikmalari, musiqiy qarorlar, interpretativ yondashuv va kreativ salohiyat e'tiborga olinadi. Shu tarzda pedagogik baholash o'quvchilarning musiqqa ta'limi jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy kompetensiyasini mustahkamlaydi.

Natijada, 1-bobda musiqqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda interfaol metodlarning nazariy asoslari tahlil qilindi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning kreativ tafakkurini, estetik didini va musiqiy kompetensiyasini rivojlantiradi. Shu bilan birga, individual va guruh ishlari, kreativ yondashuv, improvizatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholash pedagogik jarayonning samarali vositalari sifatida xizmat qiladi.

Musiqqa mashg'ulotlarida interfaol usullarni amaliy qo'llash pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagogik nazariyotda interfaol metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiruvchi vosita sifatida qaraladi, ular o'quvchilarning musiqiy tafakkurini kengaytirish, kreativ qarorlar qabul qilish va estetik didini shakllantirish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, musiqqa mashg'ulotlarida interfaol yondashuvlarni tizimli ravishda qo'llash pedagogik jarayonning sifatini oshiradi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi.

Interfaol metodlarni amaliy qo'llash bir nechta asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Birinchi yo'nalish - guruh ishlari. Guruh mashqlari o'quvchilarni hamkorlik

qilishga, musiqiy qarorlar qabul qilishga va ijodiy fikr almashishga o'rgatadi. Shu bilan birga, guruh ishlari sahnadagi chiqishlar va ijro jarayonida o'quvchilarning emotsional sezgi va musiqiy intuitsiyasini rivojlantiradi. Masalan, guruhda biror qo'shiqni ijro etish paytida o'quvchilar bir-birining ritm va melodik qarorlariga moslashadi, musiqiy ijodiy qarorlar qabul qiladi va sahnadagi chiqish tajribasini oshiradi.

Ikkinchi yo'nalish - individual mashqlar va kreativ topshiriqlar. Individual mashqlar o'quvchining texnik mahoratini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga va o'z ijodiy qarorlarini qabul qilishga undaydi. Shu bilan birga, individual ijodiy topshiriqlar o'quvchilarning musiqiy tafakkurini kengaytiradi, interpretativ qobiliyatini shakllantiradi va sahnadagi ijro mahoratini mustahkamlaydi. Masalan, o'quvchiga o'z talqinida xalq qo'shig'ini ijro etish, ritmik va melodik variatsiyalar yaratish vazifasi berilishi uning kreativ tafakkurini rivojlantiradi.

Uchinchi yo'nalish - improvizatsiya va kreativ yondashuvlar. Improvizatsiya mashqlari o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantiradi va interpretativ kompetensiyasini mustahkamlaydi. O'quvchilar sahnada mustaqil qarorlar qabul qiladi, musiqiy asarni yangi talqin bilan ifodalaydi va o'z ijodiy salohiyatini namoyon qiladi. Kreativ yondashuvlar pedagogik jarayonda o'quvchilarning estetik didini shakllantirish, musiqiy tafakkurini kengaytirish va sahnadagi ijro mahoratini oshirishga xizmat qiladi.

To'rtinchi yo'nalish - rol o'yinlari va loyiha asosidagi mashqlar. Rol o'yinlari o'quvchilarning pedagogik jarayonga faol jalb etilishiga yordam beradi, mashg'ulotni qiziqarli qiladi va ijodiy qarorlar qabul qilishni rag'batlantiradi. Loyiha asosidagi mashqlar o'quvchilarning mustaqil ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi, musiqiy loyihalarni yaratish va taqdim etish orqali ularning kreativ salohiyatini kengaytiradi. Shu bilan birga, loyiha ishlari o'quvchilarda tashabbuskorlik, mustaqil fikrlash va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Musika mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash jarayonida o'quvchilarning motivatsiyasi muhim ahamiyatga ega. Mashg'ulotlarni qiziqarli, interfaol va ijodiy usulda tashkil etish ularning faol ishtirokini rag'batlantiradi va musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarga yangi musiqiy materiallar, sahnada ijro etish imkoniyati va ijodiy topshiriqlar berish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi. Motivatsion strategiyalar o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlaydi va ularni mustaqil ijodiy faoliyatga jalb qiladi.

Interfaol metodlar o'quvchilarning musiqiy qarorlar qabul qilish ko'nikmasini rivojlantirishda ham muhimdir. Masalan, o'quvchilarga biror qo'shiqni turli talqinlarda ijro etish, ritm va melodiya o'zgartirish, yangi harmonik yechimlar yaratish vazifasi berilishi ularning interpretativ va kreativ qobiliyatini oshiradi. Shu tarzda pedagogik

jarayon o'quvchilarning ijodiy tafakkuri, estetik didi va musiqiy kompetensiyasini bir vaqtda rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar orqali tashkil etilgan musiqa mashg'ulotlari o'quvchilarning musiqiy tafakkuri, kreativ qobiliyati va estetik didini sezilarli darajada rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagogik jarayon o'quvchilarning ijtimoiy kompetensiyalarini ham shakllantiradi, ularni sahnadagi chiqishlarda o'zini erkin ifoda etishga va o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga o'rgatadi.

Shuningdek, interfaol metodlarni qo'llash o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini baholashni ham osonlashtiradi. Baholash jarayonida o'quvchilarning texnik ko'nikmalari, musiqiy qarorlar, interpretativ yondashuv va kreativ salohiyat e'tiborga olinadi. Shu tarzda pedagogik baholash o'quvchilarning musiqiy kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi va ularning musiqa ta'limi jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Natijada, 2-bobda musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni amaliy qo'llash va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishning samarali yo'nalishlari tahlil qilindi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, guruh va individual mashqlar, improvizatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholash o'quvchilarning ijodiy va estetik salohiyatini oshirishning samarali vositalari hisoblanadi. Shu bilan birga, pedagogik jarayonning samaradorligi o'quvchilarning motivatsiyasi va faol ishtiroki orqali yanada oshadi.

Musiqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda interfaol metodlarni samarali qo'llash nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham katta ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning ijodiy salohiyati pedagogik shart-sharoit, mashg'ulotning tashkil etilishi, metodik yondashuv va interfaol faoliyatga bog'liq. Shu nuqtai nazardan, musiqa mashg'ulotlarini takomillashtirish va interfaol metodlarni samarali qo'llash bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish pedagogik jarayonning sifatini oshirishga yordam beradi.

Birinchi tavsiya - individual va guruh ishlarini muvofiqlashtirish. Individual mashqlar o'quvchining texnik va nazariy mahoratini oshirishga xizmat qiladi, ularni mustaqil fikrlashga va ijodiy qarorlar qabul qilishga rag'batlantiradi. Guruh mashqlari esa o'quvchilarda hamkorlik, kommunikativ va musiqiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu tarzda individual va guruh mashqlarining uyg'unligi pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kengaytiradi. Masalan, guruhda bir qo'shiqni ijro etish paytida o'quvchilar bir-birining ritmik va melodik qarorlariga moslashadi, musiqiy qarorlar qabul qiladi va sahnadagi ijro tajribasini oshiradi.

Ikkinchi tavsiya - kreativ yondashuv va improvizatsiya mashqlarini keng qo'llash. O'quvchilarga sahnada mustaqil ijro, ritmik va melodik variatsiyalar yaratish, yangi musiqiy shakllar kiritish imkoniyati berilishi ularning ijodiy tafakkurini rivojlantiradi.

Improvisatsiya mashqlari pedagogik jarayonda o'quvchilarning interpretativ kompetensiyasini mustahkamlaydi, ularni musiqiy qarorlar qabul qilishga o'rgatadi va sahnadagi ijro mahoratini oshiradi. Shu bilan birga, kreativ yondashuvlar o'quvchilarning estetik didini shakllantiradi va musiqa mashg'ulotlariga qiziqishini kuchaytiradi.

Uchinchi tavsiya - rol o'yinlari va loyiha asosidagi mashqlarni amaliy qo'llash. Rol o'yinlari pedagogik jarayonni interfaol qiladi, o'quvchilarni sahnada erkin ifoda etishga undaydi va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Loyiha asosidagi mashqlar esa o'quvchilarning mustaqil ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi, musiqiy loyihalarni yaratish va taqdim etish orqali ularning kreativ salohiyatini kengaytiradi. Shu tarzda loyiha ishlari o'quvchilarda tashabbuskorlik, mustaqil fikrlash va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

To'rtinchi tavsiya - mashg'ulotlarni motivatsion va interfaol tarzda tashkil etish. O'quvchilarning musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini oshirish uchun pedagoglar mashg'ulotlarni qiziqarli, interfaol va ijodiy usulda olib borishi kerak. Motivatsion strategiyalar o'quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlaydi va ularni mustaqil ijodiy faoliyatga jalb qiladi. Masalan, o'quvchilarga yangi qo'shiqlarni talqin qilish, sahnada improvizatsiya qilish va musiqiy loyihalarni yaratish imkoniyati berish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Beshinchi tavsiya - konstruktiv baholash va fikr-mulohazadan foydalanish. Baholash jarayonida o'quvchilarning texnik ko'nikmalari, musiqiy qarorlar, interpretativ yondashuv va kreativ salohiyat e'tiborga olinadi. Shu tarzda pedagogik baholash o'quvchilarning musiqa ta'limi jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularning ijodiy kompetensiyasini mustahkamlaydi va pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Shuningdek, pedagogik jarayonda texnologiyalarni qo'llash ham interfaol metodlarni takomillashtirishga yordam beradi. Masalan, multimedia dasturlari va musiqiy ilovalar o'quvchilarga musiqa nazariyasi, ritm va harmoniyani interfaol tarzda o'rganish imkonini beradi. Shu bilan birga, onlayn platformalar va virtual mashg'ulotlar o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi va ularning musiqiy kompetensiyasini oshiradi.

Amaliy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlarni takomillashtirish orqali musiqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyati sezilarli darajada rivojlantiriladi. Shu bilan birga, pedagogik jarayon o'quvchilarning estetik didini shakllantiradi, kreativ tafakkurini kengaytiradi va sahnadagi ijro mahoratini oshiradi. Mashg'ulotlarda individual va guruh ishlari, improvisatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholashni uyg'unlashtirish o'quvchilarning ijodiy va estetik salohiyatini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi.

Natijada, 3-bobda musiqa mashg'ulotlarida interfaol usullarni takomillashtirish va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish bo'yicha amaliy tavsiyalar tahlil qilindi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, individual va guruh ishlarini uyg'unlashtirish, kreativ yondashuv, improvisatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi mashqlar va konstruktiv baholash pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish, o'quvchilarning ijodiy va estetik kompetensiyasini rivojlantirish hamda musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Musiqa mashg'ulotlarida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda interfaol metodlarni qo'llash pedagogik jarayonning samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, interfaol yondashuvlar o'quvchilarning musiqiy tafakkurini kengaytirish, kreativ qarorlar qabul qilish va estetik didini shakllantirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, interfaol metodlar o'quvchilarning sahnadagi ijro mahoratini oshirish, mustaqil fikrlash va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash jarayoni bir nechta asosiy komponentlarni o'z ichiga oladi. Birinchidan, pedagogik strategiyalar mashg'ulotning maqsad va vazifalarini belgilash, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va ularni ijodiy faoliyatga jalb qilishga qaratiladi. Ikkinchidan, metodik yondashuvlar o'quvchilarning individual va guruh ishlari, improvisatsiya, loyiha asosidagi mashqlar va kreativ topshiriqlar orqali ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Uchinchidan, interfaol metodlarni qo'llash pedagogik jarayonni qiziqarli, samarali va o'quvchilar uchun rag'batlantiruvchi qiladi.

Musiqa mashg'ulotlarida individual va guruh ishlari uyg'unligini ta'minlash pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Individual mashqlar o'quvchining texnik va nazariy mahoratini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga va o'z ijodiy qarorlarini qabul qilishga rag'batlantiradi. Guruh ishlari esa o'quvchilarda hamkorlik, kommunikativ va musiqiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, sahnadagi chiqishlar uchun zarur bo'lgan emotsional sezgi va musiqiy intuitsiyani shakllantiradi. Shu tarzda individual va guruh ishlari pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi va o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kengaytiradi.

Kreativ yondashuvlar va improvisatsiya pedagogik jarayonda o'quvchilarning interpretativ kompetensiyasini mustahkamlashga xizmat qiladi. O'quvchilar sahnada mustaqil qarorlar qabul qiladi, musiqiy asarni yangi talqin bilan ifodalaydi va o'z ijodiy salohiyatini namoyon qiladi. Shu bilan birga, kreativ yondashuvlar o'quvchilarning estetik didini shakllantiradi va musiqa mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Rol o'yinlari va loyiha asosidagi mashqlar pedagogik jarayonni interfaol qiladi, o'quvchilarni sahnada erkin ifoda etishga undaydi va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Loyiha ishlari o'quvchilarda tashabbuskorlik, mustaqil

fikrlash va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, ularni o'z musiqiy loyihalarini yaratish va taqdim etishga rag'batlantiradi. Shu tarzda loyiha asosidagi metodlar o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kengaytiradi va pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Mashg'ulotlarda motivatsion yondashuvlarni qo'llash ham interfaol metodlarni samarali ishlatishning muhim sharti hisoblanadi. Mashg'ulotlarni qiziqarli, interfaol va ijodiy usulda tashkil etish o'quvchilarning faol ishtirokini rag'batlantiradi va musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarga yangi musiqiy materiallar, sahnada ijro etish imkoniyati va ijodiy topshiriqlar berish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi va ularning ijodiy va estetik rivojlanishini ta'minlaydi.

Konstruktiv baholash va fikr-mulohaza metodlari o'quvchilarning ijodiy va estetik kompetensiyasini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Baholash jarayonida o'quvchilarning texnik ko'nikmalari, musiqiy qarorlar, interpretativ yondashuv va kreativ salohiyat e'tiborga olinadi. Shu tarzda pedagogik baholash o'quvchilarning musiqa ta'limi jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy kompetensiyasini rivojlantiradi.

Shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni pedagogik jarayonda qo'llash interfaol metodlarni takomillashtirishga yordam beradi. Multimedia dasturlari, musiqiy ilovalar va virtual mashg'ulotlar o'quvchilarga musiqa nazariyasi, ritm va harmoniyani interfaol tarzda o'rganish imkonini beradi. Shu bilan birga, texnologiyalar o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, musiqiy loyihalarni yaratish va taqdim etishda qo'shimcha imkoniyatlar yaratadi.

Umuman olganda, musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni qo'llash o'quvchilarning ijodiy qobiliyati, kreativ tafakkuri va estetik didini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Individual va guruh mashqlari, kreativ yondashuv, improvisatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholashni uyg'unlashtirish pedagogik jarayonning samaradorligini maksimal darajada oshiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarning musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishi, sahnadagi ijro mahorati va musiqiy kompetensiyasi kengayadi.

Natijada, ushbu tadqiqot shuni ko'rsatadiki, musiqa mashg'ulotlarida interfaol metodlarni takomillashtirish va amaliy qo'llash o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishning muhim vositasi hisoblanadi. Pedagogik jarayonni tizimli va interfaol tarzda tashkil etish, individual va guruh ishlarini uyg'unlashtirish, kreativ yondashuv, improvisatsiya, rol o'yinlari, loyiha asosidagi metodlar va konstruktiv baholashni qo'llash o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirish, estetik didini shakllantirish va musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqishini mustahkamlash imkonini beradi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari pedagogik jarayonda interfaol metodlarni tizimli va samarali qo'llash orqali musiqa mashg'ulotlarining sifatini oshirish va

o'quvchilarning ijodiy salohiyatini maksimal darajada rivojlantirish mumkinligini ko'rsatadi. Musiqa pedagogikasida interfaol yondashuvlarni yanada rivojlantirish, yangi kreativ metodlarni joriy etish va pedagogik tajribani takomillashtirish istiqbolli yo'nalishlar sifatida qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Саидий, Саид Болта-Зода, Салимова, Бахринисо Бахромжон кизи. Вариационный подход к построению однородной музыки, размышление идеального подхода к её решению. Science and Education 3 (8), 138-144
2. Саид Болтазода, Саидий. Эффект образования музыки к системы общеобразовательной школы. Science and Education 3 (8), 224-230
3. СБЗ Саидий. Диалектика и образовательный процесс смена состояний системы образования как деятельности. Science and Education 5 (6), 151-157
4. СБ Саидий. Определения понятий диктанта в теории музыки. Science and Education 3 (12), 823-828.
5. СБЗ Саидий. Обратный сдвиг гармоничный линии в многоголосных произведениях. Science and Education 3 (12), 871 - 877
6. КБ Холиков. Направляющие основы методики для педагогов и студентов музыкально эстетическая развития детей в садике. Science and Education 3 (2), 1233-1239
7. КБ Холиков. Некоторые новые вопросы, связанные с применением методов и приёмов музыки в общеобразовательной системе. Science and Education 4 (7), 100-106
8. КБ Холиков. Некоторые задачи, сводимые к вокальным управлениям голоса, при кантрапунктной музыки. Scientific progress 2 (3), 697-704
9. КБ Холиков. Вокальная культура как психологический феномен. Актуальные вопросы психологии, педагогики, философии 2 (11), 118-121
10. КБ Холиков. Диалоговые методы определения тональностей (не по квинтовому кругу) Science and Education 4 (7), 198-205
11. СБ Саидий. Психологические характеристики музыкальных звуков. Узбекистан 2 (2), 76-82
12. Саид Болтазода, Саидий. Механизмы формирования культуры почитания человеческих ценностей у старшеклассников на основе фольклора в хоре. Science and Education 4 (2), 1386-1391
13. Саидий, Саид Болтазода. Сложный принцип формообразования в изоритмическом сложений музыки. Science and Education 3 (11), 962-969
14. Саидий, Саид Болтазода. О некоторых простейших обобщениях приёмов и методов по музыке общеобразовательной школе. Science and Education 3 (8), 196-203

15. Саидий, Саид Болтазода. Принципы и приложения музыкальной формы. Science and Education 5 (2), 432-438
16. Саидий, Саид Болтазода. Нестандартные психологические структуры и модуляция в педагогике. Science and Education 5 (2), 348-354
17. Саидий, Саид Болтазода. Обменное приёмы аккордов семейство субдоминанты и доминанты использование на фортепиано. Science and Education 5 (2), 439-444
18. Саидий, Саид Болтазода. Об эффектно влияние теории, в создании музыкального произведения. Science and Education 3 (12), 864 - 870
19. Саидий, Саид Болтазода. Основные направления возбуждения мелкой моторики по направление музыки. Science and Education 3 (10), 582-590
20. Саидий, Саид Болтазода. Песни, обработка народных песен и развития мастерства учащихся. Science and education. 3 (4), 1200-1205
21. Саидий, Саид Болтазода. Художественно-педагогическое общение как средство формирования музыкальной мотивации школьников. Science and Education 5 (2), 322-327
22. Саидий, Саид Болтазода. Простые, сложные и смешанные размеры музыки при проведении уроков дирижирования, креативные методы обучения. Science and Education 3 (5), 1484-1492
23. Саидий, Саид Болтазода. Оценка качества педагогического мастерство, в проведения занятий сольфеджио в ВУЗах. Science and Education 4 (1), 604-610
24. Саидий, Саид Болтазода. Подробная информация к навыкам музыкального и экспериментального моделирования при решении задач дирижирования. Science and Education 2 (12), 803-811
25. Саидий, Саид Болтазода. Элементы абстрактной и абсолютной звучании музыкального звука. Science and Education 4 (1), 597-603
26. Саидий, Саид Болтазода. Теоретическое рассмотрение вероятности совпадения неаккордовых звуков в произведениях. Science and Education 4 (1), 556-562
27. Саидий, Саид Болтазода. Повышение или понижение основных ступеней, знаки альтерации. Science and Education 3 (12), 878 - 884
28. Саидий, Саид Болтазода. Обратный сдвиг гармоничный линии в многоголосных произведениях. Science and Education 3 (12), 871 -877
29. Саидий, Саид Болтазода. Субхонов, Отабек Адилевич. Основы управления музыкального диктанта по сольфеджио. Science and Education 3 (3), 825-830
30. Саидий, Саид Болтазода. Интерпретация современных методов работы с малоуспеваемыми музыкантами. Scientific Journal 3 (3), 1193-1199